

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΕΣ Α, Γ, Ε

1η Φάση

Θα μελετήσετε σύντομα κείμενα, που περιλαμβάνονται σε σχολικά εγχειρίδια, με στόχο να εντοπίσετε ορισμούς εννοιών και να επισημάνετε τα συστατικά τους μέρη. Στη συνέχεια, και αφού συγκρίνετε τους ορισμούς μεταξύ τους, θα επιχειρήσετε να οδηγηθείτε σε μια τυπολογία των ορισμών. Έχετε στη διάθεσή σας 20'. Ύστερα από την ολοκλήρωση της εργασίας, τα αποτελέσματα της διερεύνησής σας θα συζητηθούν στην ολομέλεια.

Καταρχάς, όμως, τι είναι ο «ορισμός»; Επισκεφθείτε την *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα* και αναζητήστε στα λεξικά τη σημασία της λέξης ως λεξικογραφικού όρου. Τι περιλαμβάνει ένας ορισμός;

πρόταση ή περίοδος στην οποία περιγράφονται τα κυριότερα χαρακτηριστικά μιας λέξης ή γενικά μιας έννοια.

Ακολουθήστε τώρα τους υπερδεσμούς που σας οδηγούν σε κείμενα των σχολικών εγχειριδίων τα οποία περιλαμβάνονται στα «Σώματα κειμένων» της *Πύλης*. Προσπαθήστε σε αυτά να εντοπίσετε τα χωρία στα οποία θεωρείτε ότι εμπεριέχεται ορισμός και να διακρίνετε σε αυτόν τα συστατικά που επισημάνετε παραπάνω. Μπορείτε να μεταφέρετε με αντιγραφή - επικόλληση τα χωρία στο Φύλλο Εργασίας και με το εργαλείο της χρωματικής επισήμανσης του κειμενογράφου να επισημάνετε τα συστατικά του κάθε ορισμού.

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/corpora/pi/content.html?t=3,1526&h

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/corpora/pi/content.html?t=3,371&h=67805&l

Αμφικτιονίες

Ο αρχαιολογικός χώρος της Δωδώνης, όπου υπήρχε και το ομώνυμο μαντείο του Δία, το οποίο, κατά την παράδοση, ήταν και το αρχαιότερο.

Οι πόλεις που βρίσκονταν γύρω από ένα ιερό συγκροτούσαν ενώσεις, με σκοπό να ρυθμίζουν θέματα που σχετίζονταν με τη λειτουργία και την ασφάλεια του.

Οπτικώς ενεργά σώματα

Υπάρχουν ορισμένα διαφανή σώματα που έχουν την ιδιότητα να στρέφουν το επίπεδο του πολωμένου φωτός, όταν αυτό περάσει από μέσα τους. Τα σώματα αυτά λέγονται οπτικώς ενεργά

.....
.....
.....

Στα χαρακτηριστικά της έννοιας περιλαμβάνεται και ένας όρος προσδιοριστικός αυτού που αποσαφηνίζεται. Υπογραμμίστε τον. Ποια σχέση έχει ο όρος αυτός με εκείνον που ορίζεται;

Οι υπογραμμισμένοι όροι δίνουν τα χαρακτηριστικά του κάθε ορισμού(πχ Αμφικτιονίες, οπτικώς ενεργά σώματα).

Μπορείτε τώρα να προχωρήσετε σε σύγκριση ορισμών με κριτήρια την έκταση και τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζουν την έννοια που ερμηνεύουν. Αναζητήστε τον ορισμό της «κοινωνικοποίησης», όπως δίνεται:

α) στο «Λεξικό Τριανταφυλλίδη» στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, σύμφωνα με την Ψυχολογία

α). (ψυχ.) η διαδικασία με την οποία ένα άτομο εντάσσεται και ενσωματώνεται μέσα στο κοινωνικό σύνολο

β) σε κειμενικό απόσπασμα που περιλαμβάνεται στο σχολικό βιβλίο «Εκφραση-Έκθεση», β' τεύχος και παρατίθεται στα «Σώματα κειμένων» της Πύλης.

β) Αυτή τη διαδικασία με την οποία ένα άτομο μαθαίνει και υιοθετεί τα σχήματα συμπεριφοράς και τους κανόνες που θεωρούνται κατάλληλοι για το κοινωνικό του περιβάλλον την ονομάζουμε κοινωνικοποίηση

Καταγράψτε τις παρατηρήσεις σας σε σχέση με τα παραπάνω κριτήρια:

Ο πρώτος ορισμός είναι πιο σύντομος σε σχέση με τον δεύτερο, ο οποίος φαίνεται να είναι πιο εκτενής. Όσον αφορά τον τρόπο παρουσίασης της έννοιας, ο πρώτος ορισμός φαίνεται να είναι πιο απλός και περιεκτικός, ενώ ο δεύτερος πιο πολυπλοκός.

Ανατρέξτε στο ηλεκτρονικό «Λεξικό Γλωσσολογικών Όρων» που είναι αναρτημένο στην Πύλη, είτε μέσω των «Εργαλείων» της «Νέας Ελληνικής» είτε επιλέγοντας το σχετικό εικονίδιο από τα περιεχόμενα της αριστερής στήλης. Αφού κάνετε αναζήτηση της λέξης «παραγωγή», να δείτε ολόκληρο τον ορισμό μέσω της επιλογής «εμφάνιση λήμματος». Ποια διαφορά παρουσιάζει σε σχέση με τα άλλα κείμενα που μελετήσατε;

Ο ορισμός από αυτό το ηλεκτρονικό λεξικό είναι πιο εκτενής και από τους δύο προηγούμενους ορισμούς που αναφεραμε και φαίνεται να είναι πιο περιεκτικός. Επίσης, περιέχει επιμέρους έννοιες που ορίζονται αν πατήσουμε τους υπεσυνδέσμους.

Θα παρουσιάσετε τα αποτελέσματα της διερεύνησής σας στην ολομέλεια, με στόχο την άμεση ανατροφοδότηση της δουλειάς σας από τους συμμαθητές σας αλλά και τον εκπαιδευτικό.

3η Φάση

Αφού μελετήσετε το κείμενο «Το πρόβλημα της ψυχαγωγίας», να δώσετε έναν ορισμό της έννοιας «Ψυχαγωγία».

.....Ψυχαγωγία είναι η αγωγή της ψυχής που οδηγεί στην πνευματική καλλιέργεια.....

.....Ψυχαγωγία: οριστέα έννοια

Αγωγή: γένος

Ειδοποιός διαφορά: πνευματική καλλιέργεια

.....
.....
.....

Στη συνέχεια και αφού προσδιορίσετε τα δομικά συστατικά του ορισμού σας, σύμφωνα με όσα συζητήσαμε στην ολομέλεια, να οπτικοποιήσετε τον ορισμό σας, δημιουργώντας τον νοητικό του χάρτη με λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης. Μπορείτε να μεταφέρετε τον χάρτη σε μια διαφάνεια παρουσίασης, ώστε να τον παρουσιάσετε στην ολομέλεια. Έχετε στη διάθεσή σας 20'.

4η Φάση

Θα παρουσιάσετε τον νοητικό χάρτη που δημιουργήσατε στην ολομέλεια, με στόχο την άμεση ανατροφοδότηση της δουλειάς σας από τους συμμαθητές σας αλλά και τον εκπαιδευτικό.